

man gaar ind paa Forandringer med Hensyn til det her omhandlede Forhold. Der har jo i en Række af Aar været Misforhold tilstede med Theatrets economiske Forhold, og man prøver nu paa at komme bort derfra. Her foreligge to Forslag, hvoraf det ene er kommet fra Regjeringen, det andet fra det af Thinget nedsatte Udvalgs Mindretal, men den Maade, hvorpaa Regjeringens Forslag er kommet til os, anseer jeg for høist uheldig, thi det er kommet saa seent i Sessjonen, at det, ved Siden af de andre Sager, der have foreligget, har været meget vanskeligt for Medlemmerne at sætte sig tilstrækkeligt ind deri. Der næst er det kommet saa hovedfulds, at selve Regjeringen ikke engang synes at have havt den fornødne Tid til selvstændigt at tage det under Overvejelse, men den har ladet sig nøie med at forelægge Forslaget, som det er fremkommet fra den nedsatte Theatercommission. Hvis nu denne havde bestaaet af Medlemmer, som deelte de forskellige Anskuelser, der have været udtalte i Folkerepresentationen, saaledes at man altsaa havde kunnet vente, at den havde søgt at tilvejebringe Dplysning om alle de Forhold, der have været Gjenstand for Strid, vilde det have været en Lettelse for Thinget; men hvorledes har denne Commission været sammensat? Man har netop udelukket dem, som have gjort den Anskuelse gjældende, at det, hvorpaa det nu i særdeleshed kom an, var at løse det Forhold, der for Tiden bestaaer imellem Theatret og Statsstyrelsen. Udvalgets Mindretal har erklæret, at det med Hensyn til denne hele Side af Sagen ikke har kunnet faae tilstrækkelige Dplysninger, og dette har medført en saadan Vanffelighed for Mindretallet, at det i høj Grad har været hindret i at stille de Forslag, som ellers for det var Hovedpunkterne. Jeg beklager, at Regjeringen paa den Maade har opfyldt de Ønsker som her i Thinget have gjort sig gjældende angaaende en Commissions Nedsættelse. Den har efter min Mening givet os Steen istedfor Brød ved det Forslag, her foreligger, idet det gaar ud paa vedblivende at beholde den gamle Forbindelse imellem Statsstyrelsen og Theatret, og paa, at der gives Midler til dette, som ere langt større, end hvad man fra

deres Side, som her i Thinget have gjort Indvendinger i saa Henseende, tidligere har villet anerkjende, at man burde gaae ind paa. Det er forøvrigt min Mening, at der gennem den ærede sidste Taler har lydt en Stemme, som ogsaa har givet sig tilkjende med Hensyn til andre Institutioner, der vedrøre det aandelige Livs Fremme. Saa snart man nemlig ikke vil opretholde Forbindelsen imellem Staten og slige Anstalter, betragtes man som en Barbar, som En, der vil Videnskaberne tillivs, som En, der vil have den aandelige Udvikling nedbrudt og tilintetgjort; men det er efter min Mening en urigtig Anskuelse, og det forekommer mig, at der idag var saameget mindre Aaledning til at fremkomme med Ytringer af den Art, som der ikke foreligger noget som helst Forslag om, at man fra Theatret vil borttage den Støtte fra Statens Side, som man antager at være nødvendig for dets Bestaaen og for, at det kan virke saaledes, som Staten kan ønske det, efter den Betragtningssmaade om dets Vigtighed, som maatte gjøre sig gjældende for den lovgivende Magt. Nei, denne Sag har en politisk Side, og dette er tidligere udviklet her i Thinget med stor Styrke. Der har været dem, som meente, at Theatrets Styrelse gennem Statsmagten var uforenelig med den Forsatning, vi nu have, og det er blevet anført, at man i andre Lande lader Theatrene staae paa deres egne Been uden noget Statsstøtte. Det er ogsaa ret mærkeligt, at dette er Tilfældet i to af de ældste constitutionelle Stater i Europa, thi hvorpaa maa dette tyde hen? Hvorfor giver Staten ikke et Tilskud til Theatret i et Land som England, der har saa store Kræfter i pecuniær Henseende, og hvor Folket er i Besiddelse af saa store Midler? Jeg antager, at vi kunne lære Noget af Engländerne, ligesaavel med Hensyn til dette Punkt som med Hensyn til saameget andet, der angaaer det constitutionelle Liv. Naar jeg seer, at der i Lande som England og Belgien ikke gives Tilskud til Theatret af Statskassen, tvivler jeg om, hvorvidt dette overhovedet er Noget, som lader sig forene med en constitutionel Statsform; jeg siger dog kun, at jeg har en Tvivl derom. Naar jeg særlig vil